

George RR Martin.
Fantasy-genrens motsvarighet till Rolls Royce.

Foto: Matt Sayles

Vill se fler sagovärldar

LITTERATUR

Det finns platser vi aldrig kan besöka, men för många läsare är de ändå välbekanta. Och de kan bli fler, nu när det erbjuds en utbildning i ämnet.

Oz, Landet Ingenstans, Narnia och Underlandet är några kända sagovärldar. En som varit aktuell de senaste åren är Westeros, spelplatsen för tv-serien "Game of Thrones".

Nu vill författaren bakom succéserien, George RR Martin, att fler världar ska skapas. Han har därför instiftat ett stipendium som varje år ska finansiera en aspirerande författare att delta på en sex veckor lång skrivarkurs i Seattle, USA.

"Miljoner av människor har aldrig besökt Rom eller Paris, men de känner igen Colosseum och Eiffeltornet. Det gäller även för Vattnadal, Fylke och Moria för otaliga läsare runt om i världen", skriver George RR Martin på sin hemsida och syftar på fiktiva platser som förekommer i "Sagan om ringen"-böckerna.

Den första stipendiaten får en plats på kursen i sommar. (TT)

Cardi B. Stjärnskottet kommer till Roskilde.

Foto: Matt Sayles

Cardi B bokad till Roskilde

MUSIK

Härom dagen avslöjade Roskildefestivalen att Eminem uppträder i sommar. Nu är ännu en hip-hopstjärna klar för musikfesten. Med jättehiten "Bodak yellow" kommer stjärnskottet Cardi B till Roskilde.

Just nu är artisten aktuell som gäst på Bruno Mars låt "Finesse". Cardi B är också den första kvinnliga rapparen på 19 år att toppa den amerikanska Billboard-listan.

Roskilde avslöjar även att Khalid och St Vincent är klara för festivalen. (TT)

Tjena alla monsterdiggare! Det är 2018, och en stor, läskig amfibie från kalla kriget är filmvärldens älskling just nu. 13 nomineringar ligger i potten. And the Oscar goes to . . .

Osannolik vinnare

Filmspaning
Fredrik
Kylberg

Det började med guldlejonet i Venedig, ett pris som sällan går till amerikanska filmer och aldrig till fantasy.

Sedan rullade priserna in, det ena efter det andra, och en Golden globe för bästa regi följdes av hela 13 Oscarsnomineringar, inklusive bästa film, bästa manus och bästa regi – till en film om en ovanligt stor salamander, inlåst i ett hemligt militärt laboratorium.

Nej, "The shape of water" framstår verkligen inte som ett tungt Oscarsvinnande drama.

Framgångarna låter till och med osannolika om man vet vem mannen bakom filmen är: det yviga geniet Guillermo del Toro.

Han är författare och regissör, född 1964 i Guadalajara. En man som älskar monster, vampyrer och färgstarka sagor. Uppvuxen i en strängt katolsk miljö, uppfödd på amerikansk skräpkultur, tvingad att fly från Mexiko sedan hans far kidnappats och hans familj utsatts för utpressning.

Han har gjort filmerna om Hellboy, en illröd superhjärte med avsågade horn i pannan. Han har gjort skräckfilmen "Crimson peak", med ett gistet, läckande spökslott i huvudrollen.

Han kan kläcka en tramsig idé om jätteroboter som slåss mot jättemonster och förvandla den till det grymt underhållande storverket "Pacific rim".

”The shape of water” verkar mindre blodig och mer feelgood, den ser ut att bli filmen som gör del Toro till allas älskling.

Nominerade. Sally Hawkins och Octavia Spencer kan vinna varsin Oscar för rollerna i "The shape of water".

Hans mest respekterade film är "Pans labyrint" (2006) om en flicka i inbördeskrigets Spanien som lierar sig med underjordiska skräckvarelser mot Francos fascister.

"Det var det första jag såg av del Toro, en bit ur "Pans labyrint": Ofelia som läser bok för en bönsyrsa", säger min 17-årige son.

Han är extremt filmintresserad (hur blev det så?) och Guillermo del Toro är hans favorit. Jag delar hans beundran för regissörens mustiga, färgstarka fantasi.

"Han har alltid något som ser helt galet ut. Han ser film som konst, inte en industri. Han gör inget half-assed", säger sonen, och syftar på del Toros kompromisslöshet.

Hittills har Guillermo del Toro mest varit en angelägenhet för oss som älskar innovativ genrefilm. "The shape of water" verkar mindre blodig och mer feelgood, den ser ut att bli filmen som gör del Toro till allas älskling.

Eller kanske inte. "En urtråkig och daterad film om en stum städerska som blir kär i en kusin till monstret från den svarta lagunen", skrev Helena Lindblad, en filmskribent vars omdöme jag litar på, i DN 24 januari.

Hoppсан. Ja, trailern ser onekligen ut som en snyggare variant av en b-skräckis från 50-talet. Och sagan om flickan som tämjer monstret med sin kärlek är åtminstone lika gammal som "Ringaren i Notre dame".

"The shape of water" har svensk premiär 14 februari. Mästerverk eller monsterflopp? Det får vi se då.

Men jag har en misstanke: När USA har en president som avskyr Mexiko, och en filmindustri som avskyr USA:s president, kan det vara en fördel att vara mexikan på Oscarsgalan.

Fredrik Kylberg filmspanar varannan vecka. Mejla gärna till fredrik.kylberg@ostgotamedia.se

Många kloka tankar kring förlåtelse

Ny bok

Barbro Holm Ivarsson
Förlåta och bli fri. En väg till lugn, styrka och välbefinnande.

Barbro Holm Ivarsson förlag

Ordet förlåtelse kan väcka olika associationer. Bona-derna i de gamla bondköken med uppmaningen: "Lär dig livets stora gåta: älska, glömma och förlåta". Eller när Jakob Þór Einarsson i den islandsvenska filmen "Korpen flyger" höjer sitt svärd och säger: "Dig ska jag förlåta, när du är död".

Förlåtelse är ett mildt ord som väcker många starka känslor. Psykologen Barbro Holm Ivarsson hör till de

förstnämnda som ser förlåtelsen som vägen till ett gott liv. I sin bok "Förlåt och bli fri" presenterar hon en metod och terapiform för att förlåta sin omgivning och även sig själv för att därmed uppnå en större harmoni i livet. Förlåtelse innebär inte, enligt författaren, att godta och acceptera onda handlingar. Men allt kan och bör förlåtas eftersom tankar på hämnd och oförsoning leder till ältande och inre sårbarhet.

En del av det Barbro Holm Ivarsson presenterar i sin bok har drag av compassionfokuserad psykoterapi med en öppen och icke-dömande attityd. I boken förklaras varför det är viktigt att förlåta och hur

man klarar av att göra det trots svåra händelser och inre motstånd. Tankar på hämnd och oförsonlighet är ju ofta förbundna med tillstånd präglade av bitterhet. Den tyske psykiatrikern Mikael Linden, inte nämnd i Barbro Holm Ivarssons bok, har till och med gett det en egen diagnos; PTED, posttraumatiskt bitterhetsyndrom.

Däremot känner jag mig tveksam till den absoluta föreställning och det imperativ som framförs i boken att förlåtelse alltid är möjlig och nödvändig. Prästen och psykoterapeuten Göran Bergstrand bröt något av ett tabu då han i slutet på 1980-talet ifrågasatte det meningsfulla i att alltid

förlåta. Det kan bli ett krav för en människa som är ouppnåeligt.

Barbro Holm Ivarsson har ett brett upplägg. Allra mest uppskattar jag avsnitten om relationer och skuld och hur man framför en önskan om förlåtelse och ursäkt till någon annan. Här är perspektivet det yttre, i själva relationen till någon annan. Mestadels handlar dock boken om förlåtelse som en inre process. Något man gör mot sig själv för att uppnå ett bättre liv. Förlåtelse blir näst intill en helbrägdagörande kraft som inte bara skapar välmående utan även kan påverka nervsystem, hjärt- och kärlåkomor, ja den kan till och med förändra cancer. Varför all

denna betoning på att alltid må bra och ständig känna inre harmoni?

Barbro Holm Ivarsson talar om det "Högre Självet", som en inre instans och en vis vägledare vilken kan förmedla förlåtelse till personen själv. Det ger mig ett intryck av att söka komma ur en situation präglad av förnedring och utsatthet genom att bygga upp en narcissistisk självbild, vilket är att gå ur askan i elden.

"Förlåt och bli fri" innehåller många kloka tankar kring förlåtelse och kring att hantera motgångar och kränkningar i livet. Som en allmängiltig beskrivning av utsatthet känns den däremot tveksam.

Jakob Carlander